

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat

Ügyrendje

A jelen ügyrend célja, hogy az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (a továbbiakban: Társulat) Alapszabályában (a továbbiakban: Asz.) foglaltak érvényre juttatásához szükséges, részletes szabályokat rögzítse, továbbá hogy a Társulat folyamatos, általános működésének rendjét – amennyiben az érintett kérdéssel az Asz. nem foglalkozik – az Asz. alapvető rendelkezéseivel összhangban szabályozza.

1. A Társulat érmei és díjai (Asz. 6.§.)

1.1. A Társulat az Asz. rendelkezéseivel és a Küldöttgyűlés korábbi határozataival összhangban az alábbi érmeket és díjakat adományozhatja:

1.1.1. *Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Érme* (Asz. 6.§. a/ pontja) adományozható a Társulat azon tagjának, aki a fizika területén, hosszú időn keresztül folytatott kutatási, alkalmazási vagy oktatási tevékenységével, valamint a Társulatban kifejtett munkásságával kiemelkedő mértékben járult hozzá a hazai fizika fejlődéséhez. A Társulat e legnagyobb kitüntetéséből évente legfeljebb egy adományozható, odaítéléséről az Elnökség dönt.

1.1.2. *„A fizikai gondolkodás terjesztéséért”* elnevezésű érem (más néven Prométheusz-érem, Asz. 6.§. b/ pontja) adományozható annak, aki a fizikai műveltség terjesztéséhez országos hatással járult hozzá. Az érem évente legfeljebb egy személynek adományozható, odaítélésére az Elnökség tesz javaslatot a Küldöttgyűlés felé.

1.1.3. *Eötvös Plakett* elnevezésű emléktárgy (Asz. 6.§. c/ pontja) adományozható

– annak a társulati tagnak, aki hosszú időn keresztül aktív társadalmi munkával járul hozzá a Társulat egészének vagy valamelyik területi csoportjának, szakosztályának vagy szakcsoportjának eredményes működéséhez;

– olyan személynek, aki rendkívüli mértékben nyújt segítséget a Társulat célkitűzéseinek valóra váltásához;

– neves külföldi vendégnek a Társulat valamely rendezvényén tartott előadása alkalmából.

Az emléktárgy korlátozott számban történő odaítélése az Elnökség hatáskörébe tartozik, az Elnökség e döntéséről a következő Küldöttgyűlést tájékoztatni kell. Az odaítélt Eötvös Plakettet lehetőleg a Küldöttgyűlés keretében kell átadni.

1.1.4. A Társulat tudományos díjai a több éven át végzett kutatói munkában, elsősorban a PhD fokozat megszerzése után, az MTA doktora cím előtti időszakban elért, kiemelkedő nemzetközi visszhangot kiváltott, egyértelműen a jelölthöz köthető kutatási eredmények elismerésére szolgálnak. (Asz. 6.§. d/ pontja) A Társulat a következő tudományos díjakat adományozhatja:

– *Bozóky László-díj* a Sugárvédelmi Szakosztályhoz tartozó tudományterületen elért, jelentős nemzetközi érdeklődést kiváltó kiemelkedő eredményért.

– *Bródy Imre-díj* az Ipari Fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a fizika alkalmazásai területén a magas színvonalú elvi megfontolásokkal – elért, jelentős nemzetközi érdeklődést kiváltó kiemelkedő eredményért.

– *Budó Ágoston-díj* az Atomfizikai és Kvantumelektronikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen az optika és a molekulafizika területén, elsősorban kísérleti vizsgálatokban – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó kiemelkedő eredményért.

– *Detre László-díj* a Csillagászat és Asztrofizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a csillagászatban, valamint bolygónkkal és annak kozmikus környezetével foglalkozó fizikai kutatások területén – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó kiemelkedő eredményért.

- *Gombás Pál-díj* a Statisztikus és Nemlineáris Fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a kvantumelmélet atom- és molekulafizikai alkalmazásában, továbbá a statisztikus fizikában végzett elméleti kutatásokkal – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó kiemelkedő eredményért.
- *Gyulai Zoltán-díj* a Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a szilárd testek és a kondenzált anyag fizikájának kísérleti módszerekkel történő kutatásában – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Jánossy Lajos-díj* a Részecskefizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a nagyenergiás fizika (kozmikus sugárzás, részecskefizika és nehézion-fizika) kísérleti kutatása és a kísérleti eredmények fenomenologikus elméleti értelmezése területén – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Keszthelyi Lajos-díj*: a Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a magfizikai módszerek szilárdtest-fizikai alkalmazásában és a kísérleti biofizikai kutatásban – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Novobátzky Károly-díj* a Részecskefizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen az alapvető kölcsönhatások elméletében és térelméletek kutatásában – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Pócza Jenő-díj*: a Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a kísérleti szilárdtest-fizika, az anyagtudomány, a felületfizika és vékonyrétegfizika terén – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Schmid Rezső-díj* az Atomfizikai és Kvantumelektronikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen az anyag molekuláris szintű szerkezetét felderítő kutatásban – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Selényi Pál-díj* az Ipari Fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a technikai eszközök nagy eredetiségű fejlesztésében – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Szalay Sándor-díj* a Magfizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a kísérleti atommagfizikában, illetve annak interdiszciplináris alkalmazásában – elért, jelentős nemzetközi figyelmet kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Szépfalussy Péter-díj*: a Statisztikus és Nemlineáris Fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen az fázisátalakulások, a kaotikus dinamikai rendszerek és a kvantumfolyadékok elméleti kutatásában – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Szigeti György-díj* a Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen a lumineszcencia és félvezető kutatásokban – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.
- *Zawadowski Alfréd-díj*: a Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztályhoz tartozó tudományterületen – különösen az elméleti szilárdtest-fizika, a térelméleti módszerek szilárdtest-fizikai alkalmazása és az erősen korrelált rendszerek kutatása terén – elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért.

A Társulat a fent felsorolt díjakból évente összesen legfeljebb hatot adományozhat. Odaítélésük a Társulat díjbizottságának (lásd: a jelen ügyrend 1.3 pontja) javaslata alapján az Elnökség hatáskörébe tartozik. A díjak átadására a Küldöttgyűlés vagy a Vándorgyűlés keretében kerül sor.

A tudományos díjakkal azonos eljárási rend alkalmazandó a Társulat *Marx Györgyről* elnevezett *Felsőoktatási Díja* vonatkozásában, amelyet a fizika felsőfokú (egyetemi és főiskolai) oktatásában és a tanárképzésben sok évtizeden keresztül végzett kiemelkedő alkotó- és nevelőmunkáért lehet odaítélni.

1.2. A közoktatásban tevékenykedő fizikatanárok munkájának elismerését szolgáló Mikola Sándor-díj adományozható azoknak a fizikatanároknak, akik különösen a kísérletes fizikaoktatás, valamint a tehetséggondozás területén értek el kiemelkedő eredményeket. A díjból évente kettő adományozható, ezek közül egyet-egyet az Általános Iskolai Oktatási Szakcsoport, illetve a Középiskolai Oktatási

Szakcsoport elnökségeinek javaslata alapján a Társulat elnöksége ítélt oda. A döntést előkészítő javaslatokat legkésőbb a tanári Ankétot 1 vagy 2 hónappal megelőző elnökségi ülés elé kell terjeszteni. A díjakat a soron következő tanári ankéton kell kiosztani.

1.3. A Társulat érmeinek és díjainak odaítélésére – a jelen ügyrend 1.2. pontjában megjelölt Mikola Sándor-díjak kivételével – az e célra létrehozott *Díjbizottság* tesz javaslatot. A díjakra történő jelölés lehetőségére vonatkozó felhívást minden évben a Fizikai Szemlében, valamint ugyanakkor a Társulat honlapján és a Fizinfőn kell közzétenni. A Díjbizottság elnökét és tagjait a Társulat Elnöksége a négyévenként esedékes általános tisztújítást követő fél éven belül kéri fel, megbízatásuk négyéves időtartamra szól. A Díjbizottság személyi összetételéről a Társulat következő Küldöttgyűlését tájékoztatni kell. Eljárási rendjét a Díjbizottság maga alakítja ki, üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni és azt az Elnökség felé kell továbbítani.

1.4. A Társulat központi rendezésű, országos fizikaversenyei díjainak odaítélése az adott verseny zsűrijének feladatkörébe tartozik. A díjakat az adott versenyforduló zárása alkalmával kell átadni.

1.5. A Társulat szakosztályai vagy szakcsoportjai, valamint területi csoportjai által létesített díjak odaítélése és átadása a díj alapításakor meghatározott szabályozás szerint kell, hogy történjen. Az adott díj szabályzatát a létesítő szakosztály, szakcsoport vagy területi csoport ülése fogadja el, hatályba lépéséhez a Társulat Elnökségének jóváhagyása szükséges.

1.6. A Társulat javaslatételi joga egyes társulaton kívüli díjak esetében

1.6.1. A Társulat – az alapítók, illetve a díjakat odaítélő testületek felkérése alapján – javaslatételi joggal rendelkezik egyrészt az Ericsson Magyarország Kft. által a matematikát és/vagy fizikát oktató pedagógusok számára alapított, és a MATFUND Középiskolai Matematikai és Fizikai Alapítvány által odaítélt Ericsson Díjak, másrészt az Ericsson Magyarország, a Graphisoft és a Richter Gedeon cégek által a matematika, fizika, kémia és biológia oktatása terén kiemelkedő eredményt elért pedagógusok díjazására alapított, és a Magyar Természettudományos Oktatásért Alapítvány kuratóriuma által odaítélt Rátz Tanár Úr Életműdíjak esetén a fizikatanárok díjazására vonatkozóan. A Társulat javaslatát az e célból létrehozott, a két díjra azonos, az 1.6.2. pontban szabályozott összetételű bizottság készíti elő. A bizottság előterjesztése alapján a Társulat elnöksége dönt a továbbítandó javaslatról.

1.6.2. A bizottság elnökből és kilenc további tagból álló bizottság készíti elő. A bizottság elnökének személyére a Társulat elnöke, három-három tagjának személyére az Általános Iskolai, illetve Középiskolai Oktatási Szakcsoport vezetősége, három nem tanár tagjára pedig a Társulat elnökségének tagjai tesznek javaslatot. A bizottság összetételéről a fenti javaslatok alapján a Társulat Elnöksége dönt. A bizottság elnökének és tagjainak megbízatása négy évre szól, és az szükség esetén egyszer hosszabbítható. Az elnök és a tagok választása a mellékletben szereplő menetrend szerint történik úgy, hogy kétevenként a tagok fele cserélődhet. A bizottság elnöki tisztének betöltésére az egyetemeken folyó tanárképzésben részt vevő, az oktató tanárokat és tevékenységüket jól ismerő egyetemi oktató, tagjaiként hosszabb oktatási tapasztalattal és elismert szakmai múlttal rendelkező, a hazai fizikatanári közösséget jól ismerő fizikatanárok kérendők fel.

1.6.3. A fenti díjakra történő előterjesztés elkészítése nyilvánosan meghirdetett javaslatételi felhívásra érkezett személyi javaslatok alapján történik. A fizikatanárookra vonatkozó javaslatételi felhívást a Fizikai Szemlében, a Társulat honlapján, valamint a Fizinfőn kell megjelentetni.

1.7. Az Elnökség tagjai, valamint a társulati és egyéb díjak odaítélésére javaslatot tevő testületek tagjai mandátumuk ideje alatt társulati díjban nem részesülhetnek..

2. A Társulat tagjai (ASz.7.§–10.§.)

2.1. A társulati tagság és nyilvántartása

2.1.1. A Társulatba rendes vagy ifjúsági tagként belépni szándékozó természetes személyek tagsága az Elnökség határozatával (ASz. 7.§. (1) és (2) bek.) válik érvényessé, de a tagság kezdő időpontjaként a felvételi kérelem benyújtásának időpontja számít.

2.1.2. Jogi személyek pártoló tagsága a nyilvántartásba vételt megelőzően aláírt megállapodásban rögzített időponttal kezdődik.

2.1.3. A Társulat tagjairól a titkárság vezet folyamatosan karbantartott és a személyi adatok védelmével kapcsolatos mindenkori jogszabályi előírásoknak megfelelően kezelt tagnyilvántartást. A nyilvántartásban csak a felvételi kérelemhez tartozó adatlapon, önkéntes formában megadott személyi adatok tüntethetők fel. A tagnyilvántartás adatai kizárólag a Társulat működésével kapcsolatban használhatók fel, azok más szervezet részére át nem adhatók.

2.1.4. Az érvényes tagsággal rendelkező, valamint a tagdíjfizetéssel hátralékban lévő társulati tagok létszámáról a titkárság minden év áprilisában köteles az Elnökséget, továbbá tagjaik vonatkozásában az érintett szakosztályok, szakcsoportok és területi csoportok vezetőit tájékoztatni. A tagdíjhátralékkal rendelkező társulati tagokat hátralékos tagdíjuk rendezésére a Társulat titkársága közvetlenül hívja fel.

2.1.5. A társulati tagságnak az ASz. 10.§. (3) bekezdésében foglaltak alapján történő törlése akkor következik be, ha a tagdíjhátralék rendezésére irányuló felhívást követő egy éven belül a hátralék befizetése elmarad.

2.1.6. Társulati tag kizárását az ASz. 10.§. (4) bekezdésében foglaltak alapján bármely érvényes tagsággal rendelkező társulati tag, továbbá a Társulat bármely választott testülete kezdeményezheti. A kizárásra vonatkozó indítványban meg kell jelölni annak indokát, továbbá az indítványt alátámasztó bizonyítékokat. Az indítványt a Felügyelőbizottság a beérkezéstől számított két hónapon belül véleményezni köteles. Az indítványt és a Felügyelőbizottság véleményét javaslat formájában a Felügyelőbizottság elnöke terjeszti a Társulat Elnökségének soron következő ülése elé.

2.2. Tagdíjak

2.2.1. A társulati tagdíj egy naptári évre érvényes és a tárgyév első negyedévében, év közben történt belépés esetén a belépést követő hónap folyamán egyenlítendő ki. Egy évnél rövidebb időszakra arányosan csökkentett tagdíj nem fizethető, de az év utolsó negyedévében történt belépés esetén a tagdíjfizetési kötelezettség az egyéni tagot csak a következő év kezdetétől terheli.

2.2.2. A Társulat egyéni rendes tagjai által fizetendő tagdíjak összegét az Elnökség a tárgyévet megelőző év decemberében, kivételesen a tárgyév januárjában tartott ülésén határozza meg. A megállapított tagdíjak összegét a Fizikai Szemle tárgyévi első számába helyezett betétlapon kell nyilvánosságra hozni.

2.2.3. A Társulat pártoló tagjaiként nyilvántartásba vett jogi személyek éves tagdíjának összegéről a nyilvántartásba vételt megelőző tárgyalás során kell megállapodni. A pártoló tagsághoz fűződő közhasznú kötelezettségvállalást írásos megállapodásban kell rögzíteni.

2.2.4. A társasági adó fizetésére kötelezett jogi személyek pártoló tagságával kapcsolatos előzetes tárgyalás során fel kell hívni a figyelmet a Társulat részére biztosított adományhoz, illetve a Társulat javára tett közhasznú kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó adókedvezmény érvényesítésének lehetőségére. Az adomány fogalmát a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4.§. (1) bekezdése, a tartós adományozás fogalmát a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 6.§. (1) bek. d/ pontja, továbbá a 26.§. n/ pontja határozza meg. A kedvezmény érvényesítésének további feltételeit az 1996. évi LXXXI. törvény 7.§. (5)-(7) bekezdései rögzítik.

3. A Társulat szakosztályai, szakcsoportjai, interdiszciplináris és területi csoportjai (Asz. 11.§. és 12. §)

3.1 A Társulat keretében – az Asz. rendelkezéseivel és a Küldöttgyűlés határozataival összhangban – jelenleg a következő szakosztályok, azokon belül pedig a következő szakcsoportok működnek:

- Atomfizikai és Kvantumelektronikai Szakosztály
- Csillagászati és Asztrofizikai Szakosztály;
- Fizikaoktatási Szakosztály
 - Általános Iskolai Oktatási Szakcsoport;
 - Középiskolai Oktatási Szakcsoport;

- Kondenzáltanyag-fizikai Szakosztály
 - Anyagtudományi Szakcsoport;
 - Diffrakciós fizikai Szakcsoport;
 - Neutron- és Szinkrotron Szakcsoport;
 - Szilárdtest-fizikai Szakcsoport
 - Vákuumfizikai, -technológiai és alkalmazásai Szakcsoport.
- Környezetfizikai Szakosztály
 - Sugárvédelmi Szakcsoport;
- Magfizikai Szakosztály;
- Részecskefizikai Szakosztály;
- Statisztikus és Nemlineáris Fizikai Szakosztály;
 - Statisztikus Fizikai Szakcsoport
 - Termodinamikai Szakcsoport;

3.3 A Szakosztály (szakcsoport) vezetősége (ASz. 11.§. (4) bek.) létszámának meghatározása a Szakosztály (szakcsoport) taggyűlésének hatáskörébe tartozik, azt a taggyűlés határozataként kell rögzíteni abban az esetben is, ha a Szakosztály (szakcsoport) nem rendelkezik önálló Szervezeti és Működési Szabályzattal. A Szakosztály (szakcsoport) taggyűlése választja meg a Szakosztály (szakcsoport) küldötteit a Küldöttgyűlésre. Küldöttnek a Szakosztály (szakcsoport) vezetőségének tagjai is megválaszthatók, megbízatásuk négyévi időtartamra szól. A Szakosztályok (szakcsoportok) a rájuk jutó küldöttek számával azonos számú pótküldöttet is választanak, akik a megválasztott küldött(ek) akadályoztatása esetén a taggyűlés által meghatározott sorrendben élhetnek a Szakosztály (szakcsoport) részére biztosított képviseleti joggal.

3.3. A Szakosztályok (szakcsoportok) jogosultak szakterületüknek megfelelő, önálló rendezvények (előadói ülések, konferenciák, stb.) szervezésére és lebonyolítására. Anyagi ráfordítást igénylő rendezvények, hazai és nemzetközi konferenciák szervezésében és lebonyolításában testületi anyagi felelősséget vállalni szándékozó Szakosztályok (szakcsoportok) kötelesek a Társulat titkárságának közreműködését igénybe venni. Ilyen esetben, írásos feljegyzésben rögzített pénzügyi tervet, valamint lebonyolítási tervet kell készíteni, amelyekben meg kell fogalmazni, illetve meg kell jelölni

- a Szakosztály (szakcsoport) és a Társulat titkársága közötti feladatmegosztást,
- a kapcsolattartásra és intézkedésre jogosult felelős személyek nevét,
- a rendezvénnyel kapcsolatos teendők, köztük a pénzügyi feladatok lebonyolításának részletes módját és ütemezését.

Az egyes rendezvényekhez kapcsolódó pénzügyi feladatokat a Társulat könyvvezetésében elkülönített költségként kell nyilvántartani és kezelni. Az adott költséghelyen a rendezvény pénzügyi zárását követően mutatkozó esetleges maradvány későbbi felhasználását illetően a rendező szakcsoport elsőbbséget élvez.

3.4. A Szakosztály (szakcsoport) vezetősége a Szakosztály (szakcsoport) éves tevékenységéről összefoglaló beszámolót készíteni és azt a tárgyévet követő év január hó 31. napjáig a Társulat titkárságára eljuttatni köteles.

3.5. Az interdiszciplináris és a területi csoportok működésére a szakosztályokra vonatkozó szabályok érvényesek.

4. Ifjúsági tagozat (Asz. 11.§. 12. pont)

4.1. Az Ifjúsági Tagozat működésére is a fenti, a 3. pontban kifejtett szabályok vonatkoznak, azzal a lényeges eltéréssel, hogy a tagság változásának gyorsabb üteme, a tanévhez való kötöttsége miatt a tagozat minden év őszén választ új vezetőséget.

5. A Küldöttgyűlés (Asz. 13.§.)

5.1. A Küldöttgyűlés előkészítése

5.1.1. A Küldöttgyűlés előkészítése során az Asz. 13.§.-ában foglaltak szerint, a (2)-(6) bekezdésekben megadott határidők figyelembevételével kell eljárni.

5.1.2. A Küldöttgyűlés napirendjére vonatkozó javaslatot a Társulat Elnöksége készíti elő. A napirendi javaslatot, valamint a határozatképtelenség esetére vonatkozó eljárást is rögzítő meghívót a jelen ügyrend 5.2.1. pontjában meghatározott küldötteknek postai úton kell elküldeni, azt egyidejűleg a Fizikai Szemlében, valamint a Fizinfón, az ELFT honlapon nyilvánosságra kell hozni.

5.2. A küldöttek

5.2.1. A szakosztályok, szakcsoportok és területi csoportok által előzetesen megválasztott és az aktuális Küldöttgyűlésen való képviseleti jogukban a delegáló szervezetek által aktuális (tagdíjhátralék-mentes) taglétszámuknak megfelelő létszámban a küldöttgyűlés tervezett időpontját 45 nappal megelőző határidővel megerősített küldötteket – a delegáló szervezetek által közölt lista szerint – névre szóló küldöttigazolvánnyal kell ellátni.

5.2.2. A Küldöttgyűlés határozatképességét első ízben az ülés megkezdését megelőzően bemutatott és nyilvántartásba vett küldöttigazolványok alapján, hivatalból kell megállapítani. A határozatképességet az esetleg eltávozó küldöttek, illetve a később bemutatott és nyilvántartásba vett küldöttigazolványok száma alapján folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A változásokról a Küldöttgyűlés levezető elnökét és a szavazatszámláló bizottság (lásd: a jelen ügyrend 5.3.2. pontja) elnökét tájékoztatni kell.

5.3. A szavazások módja

5.3.1. A Küldöttgyűlésen szavazni csak a küldöttigazolvánnyal rendelkező küldöttek jogosultak (ASz.13.§.(9) bek.), ez a jog más személyre át nem ruházható. Nyílt szavazás esetén a szavazás a küldöttigazolvány felmutatásával, titkos szavazás esetén a küldöttigazolvány bemutatása ellenében átvett szavazólap felhasználásával történik.

5.3.2. Személyi kérdésekben való döntés csak titkos szavazás útján történhet. Ez alól kivételt képez a Küldöttgyűlés megnyitását követően megválasztandó, három főből álló szavazatszámláló bizottság elnökének és két tagjának személye, valamint a 2 fő jegyzőkönyv hitelesítő, akiket a Küldöttgyűlés elnökének javaslata alapján, nyílt szavazással lehet megválasztani. A szavazatszámláló bizottság megbízatása az aktuális Küldöttgyűlés ülésének teljes időtartamára szól.

5.3.3. A titkos szavazás(ok) szavazólapját a titkos szavazást igénylő kérdések vitájának lezárását követően, a Küldöttgyűlés által nyílt szavazással jóváhagyott tartalommal kell a jelenlévő küldöttek számának megfelelő példányban elkészíteni.

5.3.4. A nyílt és titkos szavazások eredményét – azok értékelését közvetlenül követően – a szavazatszámláló bizottság elnöke hirdeti ki.

5.4. A Küldöttgyűlés érdemi munkája.

5.4.1. A Küldöttgyűlés javasolt napirendjét a kiadott meghívóban fel kell tüntetni. A napirend elfogadásáról a Küldöttgyűlés megnyitását és a határozatképességről való tájékoztatást közvetlenül követően - határozatképesség esetén a szükség szerint lefolytatott vita után - nyílt szavazással kell dönten. Az esetleges határozatképtelenség miatt ismételt megnyitott Küldöttgyűlés munkáját csak a meghívóban feltüntetett napirend szerint végezheti, így arról ebben az esetben szavazni nem szükséges.

5.4.2. A napirend elfogadását követően kell megválasztani a szavazatszedő bizottság elnökét és két tagját (lásd: a jelen ügyrend 5.3.2. pontja).

5.4.3. A Küldöttgyűlés levezető elnöke köteles az ülést az elfogadott napirendnek megfelelően vezetni. Az egyes napirendi pontok vitája akkor és csak akkor zárható le, ha nincs további hozzászólásra jelentkező. A hozzászólási jog senkitől sem tagadható meg, amennyiben a hozzászólás az adott napirendi ponttal kapcsolatos. Napirenden nem szereplő kérdésekkel kapcsolatos felvetésekre csak az elfogadott napirend tárgyalásának lezárását követően kerülhet sor, ezek engedélyezése a levezető elnök hatáskörébe tartozik.

5.4.4. Az adott napirendi pontok jellegétől függően több napirendi pont vitája azok egymást követő előterjesztése után, összevontan is lebonyolítható, az előterjesztések elfogadásáról azonban ebben az esetben is külön-külön kell dönteni.

5.4.5. Tisztújítás esetén a személyi javaslatokat a jelölőbizottság elnöke terjeszti elő (Ür. 7.1.1.), aki a jelölés ismertetésének, a jelöléssel kapcsolatos vita lefolytatásának, valamint a szavazás lebonyolításának időtartamára átveszi a levezető elnöki tiszteket a Küldöttgyűlés elnökétől.

5.5. A Küldöttgyűlés határozatait a szerkesztett és hitelesített jegyzőkönyvben szereplő szöveggel kell a Határozatok Tárában elhelyezni.

6. Konzultációs fórumok (Asz. 15.§.)

6.1. A Társulat – konzultációs jelleggel – adott kérdés megvitatására, az Asz. 15.§,-ában felsoroltakon kívüli személyek meghívásával kibővített, egyúttal tematikus jellegű elnökségi üléseket is rendezhet.

7. A Társulat tisztségviselői (Asz. 17.§.)

7.1. A vezető tisztségviselők megválasztása

7.1.1. A Társulat vezető tisztségviselőinek megválasztására irányuló javaslatot a tisztújítást megelőző évben tartott Küldöttgyűlés által megválasztott (Asz. 13. § (11) h. pontja) jelölőbizottság (a továbbiakban: JB) készíti elő. A jelölőbizottság elnökének és tagjainak mandátuma egyszer meghosszabbítható. A jelölés előkészítése során a JB elnöke köteles felhívni a szakosztályok, szakcsoportok, az interdiszciplináris csoportok és területi csoportok figyelmét a jelölés lehetőségére, a Küldöttgyűlés elé terjesztendő javaslat kidolgozásánál e vélemények figyelembe vételével kapcsolatban a JB mérlegelési jogkörrel rendelkezik.

7.1.2. A vezető tisztségviselők mandátuma négy évre szól, mely ugyanabban a tisztségben egyszer meghosszabbítható. Ezt a meghosszabbítást a JB kezdeményezheti. Az újráválasztás eljárási rendje azonos az első alkalommal történő megválasztás alkalmával követett eljárási renddel, azzal az eltéréssel, hogy a JB a 7.1.1. pontban foglalt véleménykérést, továbbá a küldöttgyűlési előterjesztésben a személyre vonatkozó részletes indokolást mellőzheti.

8. A Társulat Elnöksége működésének egyes kérdései (ASz. 14.§.)

8.1 Az Elnökség ülései és határozatai

8.1.1. Az Elnökség üléseit elektronikus posta útján továbbított, az ülés javasolt napirendjét tartalmazó meghívóval kell összehívni. A meghívóhoz csatolni kell az ülés napirendjén szereplő kérdések előkészített, írásos anyagát.

8.1.2. Az ülések napirendjének kötelező pontjaként felveendő "Egyebek" pont keretében tárgyalandók meg az ülés résztvevői által írásban felvetett kérdések. Az "Egyebek" pont keretében kaphat helyet a korábban tárgyalta kérdésekhez kapcsolódó fejlemények rövid ismertetése.

8.1.3. Az Elnökség üléseit a Társulat elnöke, akadályoztatása esetén a Társulat főtitkára vezeti.

8.1.4. Az elnökségi ülések határozatait szó szerint jóváhagyott szöveggel kell meghozni.

8.1.5. Az ülésekről készített jegyzőkönyvet, illetve az azt helyettesítő, a levezető elnök által készített vagy jóváhagyott emlékeztető feljegyzést az ülést követő 10 napon belül az elnökség valamennyi tagjának, valamint az ülésen részt vett meghívottaknak elektronikus posta útján el kell juttatni. A jegyzőkönyv vagy emlékeztető feljegyzés végleges szövegét az elnökség a következő ülésén fogadja el.

8.1.6. Az elnökségi ülések rendjéért, az Alapszabályban és a jelen ügyrendben foglalt és az ülések rendjét érintő előírások betartásáért és betartatásáért az ülés levezető elnöke felel, aki szükség esetén jogosult a felszólalások időbeli korlátozására is.

8.2. Minden olyan szakmai tevékenységet folytató szervezet vezető testületében (kuratóriumában), amelybe a Társulat alapítói/tulajdonosi jogon, vagy felkérés alapján képviselőre jogosult, a Társulatot képviselő személy(ek)e)t e feladat ellátására az Elnökség kéri fel. A felkérés csak határozott időre szólhat, az érintett szervezetek valamint a Társulat képviselőinek tevékenységét az Elnökségnek legalább két évente értékelnie kell.

9. A Társulat titkársága és működése (ASz. 21.§.)

9.1. A munkáltatói jogok gyakorlása

9.1.1. A Társulat ügyvezető titkárának személyéhez kapcsolódó munkáltatói jogokat a Társulat főtitkára gyakorolja azzal a megkötéssel, hogy az ügyvezető titkár munkaviszonyának létrehozásával és megszüntetésével kapcsolatban a Társulat Elnökségének előzetes állásfoglalását kell kérnie.

9.1.2. A Titkárság beosztott dolgozóinak személyéhez kapcsolódó munkáltatói jogokat az ügyvezető titkár gyakorolja, kivéve a munkaviszony létesítését és megszüntetését, ami a Társulat főtitkárának jogkörébe tartozik.

9.2. A titkárságnak az Alapszabályban, valamint a jelen ügyrendben foglaltaknak megfelelő működéséért, az ügyintézésben érvényesítendő határidők betartásáért az ügyvezető titkár a felelős. A titkárság működésének felügyeletét a Társulat főtitkára látja el.

10. A Társulat kiadványai (Asz. 23.§.)

10.1. A Fizikai Szemle

10.1.1. A Fizikai Szemle szerkesztőbizottságának munkáját a Küldöttgyűlés által megválasztott főszerkesztő teljes önállósággal és ennek megfelelő felelősséggel irányítja. Kizárólagos a felelőssége a lap színvonalának megtartásáért, a megjelenés folyamatosságáért, a szakmai és technikai szerkesztők közötti kapcsolatrendszer folyamatos működtetéséért

10.1.2. A Fizikai Szemle főszerkesztője a Társulat Elnöksége üléseinek állandó meghívott résztvevője.

10.1.3. A Fizikai Szemle impresszumában a kiadásért felelős személyként a lap főszerkesztőjét kell megnevezni.

10.2. A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok (a továbbiakban: KÖMAL)

10.2.1. A KÖMAL kiadásával kapcsolatos kérdéseket a Társulat, a MATFUND Alapítvány és a Bolyai János Matematikai Társulat által határozatlan időre megkötött háromoldalú megállapodás szabályozza. A megállapodásban foglaltak érvényre juttatása során a Társulat gazdálkodásával kapcsolatos ügyrendi szabályozás (lásd: a jelen ügyrend 11. fejezete) szerint kell eljárni.

10.2.2. A KÖMAL-t a társulat könyvvezetésében elkülönített költséghelyként kell szerepeltetni.

10.2.3. A KÖMAL Kuratóriumában a Társulatot az elnökség által meghatározott időre felkért két tag, valamint a Társulat főtitkára képviseli.

10.2.4. A KÖMAL impresszumában a kiadásért felelős személyként a Társulat főtitkárát kell megnevezni.

11. A Társulat gazdálkodása (Asz. 21.§.)

11.1. A Társulat gazdálkodására a számvitelre, az egyéb gazdálkodó szervezetekre, valamint a közhasznú szervezetekre vonatkozó mindenkori törvényi és jogszabályi előírások irányadók. A jelenleg érvényesítendő, általános előírásokat tartalmazó főbb jogszabályok:

- a 2000. évi C. törvény a számvitelről,
- a 114/1992 (VII.23) Korm. sz. rendelet a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről,
- a 224/2000 (XII.19) Korm. sz. rendelet a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól,
- a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény vonatkozó rendelkezései.

11.2. A Társulat gazdálkodásáért, annak szabályszerűségéért közvetlenül az ügyvezető titkár, a felügyeleti jogkört tekintve a főtitkár a felelős.

11.3. A Társulat kettős könyvvezetésre kötelezett. A főkönyvi könyvelés feladatait évenkénti szerződéses megbízás alapján külső személy vagy szervezet látja el. E feladattal okleveles könyvvizsgálói, illetve mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkező személy, vagy olyan számviteli szolgáltatást nyújtó szervezet bízható meg, amelynek a feladatot elvégzésével megbízott tagja/alkalmazottja rendelkezik ilyen képesítéssel.

11.4. A Társulat közhasznú szervezetként közhasznú egyszerűsített (gazdálkodási) beszámoló készítésére kötelezett, ennek megfelelően

- a beszámoló mérlegét a 224/2000 (XII.19) Korm. sz. rend. 4. sz. mellékletében foglaltak szerinti,
- a beszámoló eredménykimutatását a 224/2000 (XII.19) Korm. sz. rend. 6. sz. mellékletében foglaltak szerinti tagolásban kell elkészíteni.

A beszámolót a főkönyvi könyvelés feladataival megbízott személy vagy szervezet készíti el, és a Társulat közhasznúsági jelentésének részeként a Társulat főtitkára terjeszti a Küldöttgyűlés elé jóváhagyásra.

11.5. Anyagi kötelezettségvállalást tartalmazó szerződés, vagy ezt helyettesítő egyoldalú nyilatkozat aláírására

- egyetlen aláírást kívánó esetben a Társulat főtitkára, akadályoztatása esetén és előzetes egyeztetést követően a Társulat elnöke,
- cégszerű aláírást kívánó esetben első helyen a Társulat elnöke vagy főtitkára, második helyen az ügyvezető titkár jogosult. Egyéb esetekben a cégbírószági nyilvántartásban szereplő képviseleti aláírás-bejelentésben foglaltak az irányadók.

11.6. A Társulat éves, a tárgyévben tartott Küldöttgyűlés által jóváhagyott költségvetés alapján működik. A költségvetés és a könyvviteli rendszer alapjául szolgáló éves számlarend január 15-i határidővel történő elkészítése – a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásainak betartásával – az ügyvezető titkár feladata.

A költségvetést az ügyvezető titkár készíti elő, és az előző év gazdálkodásáról szóló tájékoztatással együtt terjeszti előzetes megvitatásra a Társulat Elnöksége elé a tárgyév márciusában vagy áprilisában. A véglegesített beszámolót a tárgyévet követő év április hó 30. napjáig kell elkészíteni és az Elnökség soron következő ülése elé terjeszteni.

11.7. A Társulatnak címzett számlák érvényesítésére a számlában jelzett követelés alapjául szolgáló megrendelés, rendezvényhez kapcsolódó számla esetén a rendezvény pénzügyi tervében foglaltakkal történt egyeztetést követően az ügyvezető titkár jogosult.

11.8. A Társulat számlavezető bankjához címzett dokumentumok aláírása/érvényesítése kizárólag a számlavezető banknál történt aláírás-bejelentésben foglaltak szerint történhet. Az aláírások szabályszerűségéért az ügyvezető titkár a felelős.

11.9. A Társulat által alkalmazható adómentes kifizetések jogcímeit a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. sz. mellékletének 3. pontja tartalmazza, a kifizetések korlátozásáról a fenti törvény 72/A.§. (2) bekezdése rendelkezik.

11.10. A Társulatot közhasznú szervezetként megillető egyes mentességek feltételeit

- a vámmentesség vonatkozásában a vámjogról, a vámeljárásról valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény, továbbá az ennek végrehajtásával kapcsolatban kiadott 45/1996 (III.25) Korm. sz. rendelet,
- az egyes illetékfajták alól való mentesség vonatkozásában az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény rendelkezései rögzítik.

11.11. A Társulat önálló jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egységei (szakosztályok, szakcsoportok, interdiszciplináris csoportok, területi csoportok és az ifjúsági tagozat, a továbbiakban szervezeti egységek) gazdálkodására vonatkozóan a következő szabályok az útmutatók.

11.11.1. A Társulat szervezeti egységei rendezvényeik anyagi igényeinek részleges fedezésére minden év elején, január 31-ig, szakmai indokkal alátámasztott támogatási kérelmet nyújthatnak be a Társulat titkárságához, a kérelmet a főtitkárnak címezve. A támogatási kérelmek elfogadásáról a főtitkár javaslata alapján az Elnökség dönt az éves költségvetés elfogadásával együtt. Ezt az összeget, valamint a szervezeti egység által az esetlegesen más forrásból megszerzett célzott támogatást a Titkárság a Társulat költségvetésén belül külön munkaszámon kezeli és tartja számon.

11.11.2. A Társulat szervezeti egységei kiegészítő forrásként helyi szervezetektől származó, természetben vagy pénzben nyújtott, adott célra irányuló támogatást igénybe vehetnek, ezekről és felhasználásukról azonban évi beszámolójukban, teljes körben beszámolni kötelesek.

11.11.3. A Társulat szervezeti egységei működésük külső forrásból való támogatását célzó pályázat benyújtását a Társulat titkárságának útján kezdeményezhetik. Ilyen esetben a pályázat előkészítése az előterjesztő területi csoport feladata, de azt a Társulat nevében a titkárság juttatja el a pályázatot kiíró intézményhez, illetve szervezethez. A szakszerű adminisztratív közreműködésért, valamint a pályázati úton elnyert pénzösszeg kezeléséért a Társulat központi szerveit 2 % kezelési költség illeti meg, ennek érvényesítésétől a főtitkár egyedi mérlegelés alapján eltekinthet.

11.11.4. A Társulat szervezeti egységei által kezelt pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos intézkedések megtételére a csoport elnöke és titkára együttesen jogosult.

11.11.5. A szervezetek gazdálkodása során százezer forintot meghaladó egyedi értékű tárgyi eszköz beszerzésére csak a Társulat főtitkárának előzetes hozzájárulásával kerülhet sor. A beszerzett tárgyi eszközöket – a területi szervezet használati jogának feltüntetésével – a Társulat központi leltári nyilvántartásában kell szerepeltetni.

Jelen ügyrendet az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Elnöksége a 2025. február 12-i ülésén fogadta el. Kiegészítés: A négy új díjat (*Keszthelyi Lajos-díj, Pócza Jenő-díj, Szépfalusy Péter-díj, Zawadowski Alfréd-díj*) a Társulat Küldöttgyűlése fogadta el 2025. május 10-én.